

Epistola ad Lignitrad. t
fulda zu Halle Jan. 1835.

48
28.

TRIUMPHUS CHRISTI,

Hoc est,

Carmen de salutifera & glo-
riofissima resurrectione Servatoris atque
Redemptoris nostri J E S U
CHRISTI,

*Versu heroico conscriptum, & Vitebergæ fe-
riâ secundâ Paschatos in auditorio Collegii
majore publicè recitatum.*

ab
HENRICO BEZA, VVernige-
rodâ-Cherusco, Philosophiæ & LL.
Studio.

Anno redempti per Christum mundi

cl. l. CXXIII.

WITTEBERGÆ.

WITTEBERGÆ.

Prælo IOHANNIS GORMANNI.

Amplissimis, Prudentiâ & autoritate prestan-
tissimis Viris,

Dnn. Consulibus ac Senatoribus inclytæ Rei-
publ. Wernigerodensis:

NEC NON

Trigæ Virorum Clarissima,

Dn. HENRICO JORDANI, Generosissimi Comitum
à Stolberg Cancellario dignissimo:

Dn. HERMANNO Lüddefen / Secretario ejusdem
Comitum meritissimo:

Dn. M. HENNINGO BROSENIO, Poët. Cor. Caf. Re-
ctori Scholæ Wernigerodanæ fidelissimo:

Dnn. Evergetis, Fautoribus ac Promotoribus meis et atem colendis.

HOs vobis, Mecognates magniq; Patroni,
Offero versiculos, hoc vobis offero carmen,
Carmen, nostra rudi quod protulit arte Thalia:
Quod non Iliacas pugnas, non Hectoris arma,
Non Helenæ raptum, aut fraudes pellacis Ulyssis,
Non animum Aacidæ, non igne exusta Pelasgo
Pergama: sed Christi pugnam canit, atque triumphos
Hostibus exdomitis, Morte & Cacodæmone, partos.
Versiculos hos, hoc carmen facietis (ut æquum est
Sperare) ô patriæ patres, æquiq; boniq;
Et mihi fautores eritis, certiq; Patroni.

HENRICUS BEZA, Wernigerodensis
Philosophia & LL. Studiosus.

RECTOR ACADEMIÆ
WITTEBERGENSIS

NICOLAUS HUNNIUS, S.S.
THEOLOGIÆ DOCTOR ET
PROF. PUBL:

CIVIBVS ACADEMICIS S.

*I rectè rationes subducimus, il-
le demum boni Poetae partibus
videtur defunctus, qui ab
omni spurcitiæ & obscenitate se
abstinet, & magnorum viro-
rum exempla celebrans, ad eas-
dem virtutes homines utiliter invitât. Præci-
pue verò in celebrando Numine deditus est, &
quasi verba præit aliis, tum quibus ineffabilem
ejus bonitatem laudare conveniat, tum quibus
ejusdem opem liceat impetrare. Quod ipsum
& Horatius innuit alibi scribens:*

*Os tenerum pueri balbumque Poëta figurat,
Torquet ab obscœnis jam nunc sermonibus aurem,*

A 2

Mox

Mox etiam peccatis præceptis format amicis,
Asperitatis & invidiæ corrector, & iræ,
Rectè facta refert, orientia tempora notis
Instruit exemplis, inopem solatur & ægrum.
Castis cum pueris ignara puella mariti
Disceret unde preces, vatem nî Musa dedisset?
Poscit opem chorus, & præsentia Numina sentit:
Coelestes implorat aquas, doctâ prece blandus:
Avertit morbos: metuenda pericula pellit:
Impetrat & pacem, & locupletem frugibus annum.

*Quapropter cum Ornatissimus Juvenis HEN-
RICUS BEZA, Uernigerodâ-Cheruscus,
Poëtices studium, quò excellentiora ingenia
multum semper fuerunt delectata, tanquam
liberale ^{τοῦ ἀρετῆς γένος}, quò, quicquid molestiarum ex
severioribus disciplinis hausisset, remittere ac
veluti posset diluere, sibi delegisset, id operam
dedit sedulo, ut in divinam artem aliquid ne
committeret, eamq; non satis reverenter tra-
ctans, quodammodo profanaret. Cum primò
id assidue egit, ut Dei æterni misericordiam &
Salvatoris nostri merita pro copia ingenii piis
laudibus gratus deprecaret. Cujus rei cum
ad horam II. postea, finita concione, specimen
editu-*

editurus sit, recitando videlicet in majore Col-
legii acoaterio carmen de gloriosa Jesu Christi
Domini & Dei nostri resurrectione, cujus me-
moriam hoc tempore omnis Christiana civitas
celebramus, conscriptum: vestrum erit favere
ejus pietati, & recitanti frequenter atque bene-
vole adesse. Probabit vicissim sua vobis officia:
& sanè ipsum carmen ita comparatum est, ut
neminem impensa aurium opera, ut cum Comi-
co loquamur, pœnitere possit. P. P. Feria se-
cunda sancti Paschatis, Anno reparatæ gra-
tia clc lcc XXIII.

Συλ Οεω.

Ristis hyems abiit: glacies periēre, nivesq̄,
Velantes celsos, ceu candida vellera, montes,
Diffugere simul Zephyris & solibus ictæ:
Adridetque novo radiis sol aureus orbi.
Amplius haud mordent torpentia frigora brumæ,
Horrida nec rigidis dependet stiria tectis.
Candida purpurei redeunt jam tempora veris,
Et blandis passim speciosa cacumina sylvis
Dulcè virent: tepido Zephyrus jam flamine spirat,
Et candore suo pubentia prata decoris
Floribus adspersit, pictisque tapetibus ornat;
Et violas, calthasque, & purpureos hyacinthos
Prolicet, atque pigras in flores evocat herbas.
Jam pecus haud stabulis, haud igni gaudet arator.
Illecebræ instantis dulces & gratia veris,
Exhilarant montesque, hortosque, hominesque, ferasque.
Jam frondens summa ramorum in stirpe tumentes
Protrudit gemmas & germina parturit arbor.
Jam viridi in ramo gracilem, alta cubilia, nidum
Ponit avis, parvos educere sedula natos.
Jam, blanda inspectrix operum, per rura vagatur
Cassita, atque suum tireli tiriti lire tractim
Ludere docta, in agro curas solatur agrestum.
Propter aquas habitans, dulci jam dulcia voce,
Cygnus, delictum Phœbi, modulamina fundit,
Jam sua per sylvas profitetur nomina coccyx,
Rauco inter reliquas, dum coccytat ore volucres.

Jam

Jam redit, auricomi prænuncia veris, hirundo,
Quæ procul in terras, bruma veniente, remotas
Sese contulerat, per tecta domestica carmen
Dulce sonans, luteosq; parans suspendere nidos.
Alituum regina, alti Philomela sub umbra
Frondosâ nemoris residens, iteransq; querelas
Dulces, artificii varios jam gutture cantûs
Fingit, & adstantes vocat in certamina cœtus.
Jam quacunq; vagi gressumq; oculumq; feramus,
Se passim exsinuant halantum germina florum,
Hortenses pictura toros, pastura venustis
Deliciis oculos, & odorum flumine nares.
Jam gratum Cereri, forumq; sopore papaver
Oscitat: in cultis genialis amaracus hortis
Crescit: vitis agit gemmas: argentea rident
Lilia, & auricomô viridis se jactat in arvo
Cespes. Jam volitans nemorum per florea tempe,
Mellis mater, apis, floresq; thymosq; suâves
Libat, & Hyblæo distendit nectare cellas.
Jam secus irriguas sinuosi fluminis undas
Lanigeræ ludunt pecudes, saliuntq; per herbas
Suaviter, & tenero tondent nova pabula morsu.
Jam culices parvi, musca, argutaq; cicada,
Frugilegæ formicæ, erucæ, insectaq; cuncta,
Quæ priûs ignavâ jacuerunt mortua brumâ,
Fota calore novo, superas revocantur in auras
Lucis, & amissæ redeunt ad munera vitæ.
Omnia (quin uno complectar singula versu)
Omnia vere novo colludunt, omnia rident,
Omnia lætantur: jam formosissima mundi
Pandit se species: sunt omnibus omnia læta,
Et sacri redeunt jam Paschatos annua festa,

Quæ

Solve

Queis sancti fas est famam celebrare triumphii,
Quem Christus, soboles hominis, summiq; parentis
Stirps, dux primavâ promissus origine mundi,
Amiffæ ætherius vitæ reparator, Averni
Destructor, mortis domitor fortissimus, ultor
Dæmonis, humanæ princepsq; autorq; salutis,
Hostibus ex domitis retulit, victricia lauro
Tempora præcinctus, spoliisq; potitus opimis.
Hunc, inquam, tantum fas est celebrare triumphum,
Victoremq; pio super æthera tollere cantu.
Quod dum conor ego, cui sanè curta supellex,
Cui vim versificam natura noverca negavit:
Fortè (nec immeritò) in me suscepisse quibusdam
Materiam videor nostris haud viribus æquam.
Sed cùm conando labor improbus omnia vincat,
Et prompta in magnis laudetur sæpe voluntas:
Quantum ferre humeri valeant, enitar; & antè
Nulli unquam peragenda homini bella, horrida bella,
Christi cum Satana, devictas Dæmonis arces,
Atque resurgentem cœca de morte parentis
Ætherii sobolem, referam, partosq; triumphos.
Sed non Thymbraeum hîc Phœbum, patremq; ducemq;
Pieridum, nec quæ quondam sibi numina finxit
Vana superstitio veriç; ignara Dei gens,
Implorabo præce, ac supplex in vota vocabo:
Nec libet Aonio de vertice ducere Musas:
Verùm ô summe Deum, Pater Optime Maxime, magni
Mundi opifex, celsi residens super æthere cœli,
Terricolûm qui sponte vices miseratus acerbas,
Ex pura gnatum voluisti virgine nasci,
Adfixumq; cruci famosâ occumbere morte,
Lethiferâ innocuum poenas pro fraude nocentum
Solvere

Solvere, & effuso per vulnera sancta cruore
Adserere humanum genus in superam ætheris aulam:
Ad te confugio, & supplex tua numina posco,
Tu fer opem, præsensq; meo succurre labori.
Tuq; ô nate Deo, Satanæ fortissime victor,
Adsis Christe tuas in laudes ire paranti.
Tu mortem memorare tuam, clarumq; triumphum
Iussisti, populoq; tuo celebrare dedisti.
Da facilem cursum, & juvenilibus annue cœptis.
Tu quoque, quod sine nil unquam mens inchoat apti,
A quo promanat docti vis carminis omnis,
Spiritus alme, Patri æterno Natoq; coæve,
Huc ades, & cœptos unâ decurre labores.
Tu me, sponte mea quando nil numine dignum
Concinno, rege consiliis, sensusq; gubernas.
Vos ô magnifici Rectoris numen, habenas
Arte potente regens nostras, HUNNI, æmula patris
Eximii proles, regis mysta enthee Christi,
Arte potens, & Theologi decus ordinis ingens:
Vosq; Professores, fidi Rectoris Atlantes,
Qui dudum vestris latum virtutibus orbem
Implestis, rutili quâ Solis utrunq; cubile est:
Cum primis, Vates excellentissime vatum,
O mihi Præceptor vitæ omne colende per ævum,
BUCHNERE, Albiaci palmaria fama Lycei:
Tuq; ad eò Jovæ, ingenuisq; sacrata Camœnis
Pubes, quos doctas animum excoluisse per artes
Fert amor, atque ardens extollit ad æthera virtus,
Quotquot congressu cœtum hunc subiistis amico:
Este mihi faciles, linguisq; animisq; favete,
Dum Christi pugnam, deportatosq; triumphos
Hinc canere incipio, & numeris percurrere conor.

B

Sunt

Sunt autem longæ ambages, operatio longa:
Verùm summa sequar saltem fastigia rerum.

Cinxerat Aufonius monumentum milite Christi
Præses, & impresso proprii ipse toreumate signi
Saxa obsignarat, sancti antro objecta sepulcri,
Ne quis surriperet, ne quis contingeret illum.
Scilicet excubiis clausam servarier urnam
Pontificum cœtus Phariseorumq; rogarat,
Dictorum Christi memor: Aureus æquore cùm sol
Exortus terna lustrabit lampade terras,
Prodibo tumulô superas redivivus in auras.
Ergo ubi propulsis jam Sabbata prima tenebris
Transissent, matrum convenit triga: Maria
Magdalis, & Salomæ virtus, uxorq; Jacobi:
Emeruntq; bonis fragrantia aromata succis,
Exanimis perfusa quibus pia membra Magistri
In multum tempus tetro sine odore vigerent.
Quando igitur croceis radians Aurora capillis,
Eois nitidum caput extollebat ab undis,
Atque polum primô lustrabat lumine surgens:
Sol; oculus mundi, promus condusq; diei:
Ingrediuntur iter; Christi monumenta petentes.
Dumq; viam faciunt, inter se hæc verba loquuntur:
Quis nobis vasti devolvat pondera saxi,
Quod superimpositum clausi tegit ora sepulcri?
Nanque illud propriis norant bene, viribus impar
Pondus habere: nec alter adest, qui volvere possit.
Interea, dum de saxi gravitate queruntur
Turba maritarum, vitaq; animaq; receptâ,
Corporeq; in toto firmatis viribus, heros
Ætherius tendit Stygii ad regna horrida Ditis,
Perrum.

Perrumpens terram, perrumpens vincula mortis.
Vipereas primùm Furias, mortemq; rebellem
Opprimit, oppressas vincit, victasq; catenis
Compescit validis, & cæco carcere claudit.
Mors fera luctificis homines terroribus omnes,
Torvâ tuens, & acerba fremens, impleverat, almam
In lucem fusi quotquot nostrum hausimus auras.
Tam dirum Mors, tam visu miserabile monstrum est!
Calvus crine caret vertex, & labra genâq;
Turpi deficiunt macie: frons aret inanis:
Effossis livent oculis cava tempora: nunquam
Non hiat os: flavent scabri rubigine dentes:
Brachia dependent nervorum cassa: manusq;
Carnis egent: aret digiti: conferta teneri
Pectora crate cava spina tantummodo credas:
Ossa exstant lumbis, rigidi stant undiq; nervi:
Viscera dat numeranda cutis: genuumq; labascit
Orbis, & infirmo crepitant sub poplite tali:
Ex humerisq; lacer nodo dependet amictus.
Torvô, inquam, cunctos hoc formidabile monstrum
Terruerat vultu: verum haud formidine Christum
Perculit, aut victum incepto desistere adegit.
Interea insolito turbari murmure totum,
Infernum sensit Satanâs; atque ima moveri
Fundamenta Erebi; & cæcas lucescere clarô,
Ceu nitidi solis facie, fulgore tenebras;
Carcereq; inclusas Furias, vincisq; ligatas
Horrifona magnos ululatus voce ciere.
Protinus horrendam specula stupefactus ab alta
Insonuit vocem: pulsu tremit excitus æther.
Dæmones extemplo cuncti, velut agmine facto,
Adcurrunt, regis mandata capeßere prompti.

O socii, socii, prior alta silentia rumpens
Rex inquit, firmate animos, & pectore vires
Concipite ingentes: nunc est opus arma capeffant,
Quotquot nigri habitant pallentia regna barathri.
Nimirum illa dies, quam quondam conditor orbis
Venturam dixit, quâ semen virgine natum,
Devotum primo Paradisi in valle parenti,
Nostrum calce caput (memini tum dicta) feriret:
Illa dies, inquam, venit: fortissimus heros
Præstò est, totius tristi pro crimine mundi
Cæsus, & ætherias lucis rediturus in auras,
Hic portas franget nostras, hic destruet arces.
Munite ô socii portas, conscendite muros,
Imperiumq; armis defendite: quippe fideles
Victi perdemus cunctos; victo hoste, beatâ
Nemo hominum poterit cœlorum sede potiri.
Nostra salus agitur: de vita & sanguine nobis.
Certandum. Quare vocisq; operisq; animiq;
Concordi ad sensu pariter pugnemus in hostem.
O agite, ô mecum nunc arma capeffite, mecum
Prælia inite, hostis nostras ne destruat arces.
Dux ego vester ero: ô animis defendite & armis.
Talia jactabat dictis: sententia par est
Omnibus, & dictò citiùs quisque induit arma.
Armiger ipse venit princeps, certo ordine classem,
Distribuens, celsoq; Orcum vallò undique firmans.
Pars portas ferrò & claustris custodit ahenis
Firmatas: alii tutantur mœnia: major
Arces turba tenent: animas pars carcere clausas
Servant, ne quis eas rapere aut abducere possit:
Pars laqueos & vincla gerunt, quibus illico nectant
Intrantem portas hostem, nil tale timentem.

At

At Christus, Furiis victis & Morte, profundi
Orci tecta petit, centum firmata columnis.
Jamq; Erebi sacrâ pulsaverat ostia dextrâ,
Concussa patuere fores, lato ore fenestram
Illico dant portæ: nil claustra, nec æra, nec ullum
Ferrum, nil vectes, nil obnixa agmine cuncti
Custodes sufferre valent, nil ardua prosunt
Valla: omnis resupina manus consternit humum se
Quo visô, subitâ mentem formidine pressi,
Terga dedere fugæ reliqui, latebrisq; salutem
Quærere constituunt, abjectis turpiter armis,
Sed nec, quâ tui lateant, quâve abdere sese
Possint, inveniunt. Alios à mœnibus altis
Delabi videas: scopulorum è vertice multos
Pronos se jacere, & fracta cervice perire.
Insequitur Christus fugientes cursibus urgens,
Atque ipsum regem prendit, presso exiit arma,
Arma, quibus sisus summo pugnare Jehovæ
Quondam conatus fuit; & jam fretus iisdem
Prælia cum Christo haudquaquam dubitavit inire.
Insueto Deus arrepti fera vincula collo
Nectit, & æternis geminas post terga catenis
Constringit palmas: turmas dein illius omnes,
Dispersas passim, vinclis & carcere claudit:
Inferni muros perfringit: dura bipenni
Robora perrumpit: postes à cardine vellit:
Ferratasq; imis portas à sedibus Orci
Impulit, impulsu quô maximus insonat æther,
Terra tremit, reboant sylvæ, vallesq; resultant.
Et planis æquans horrentia Tartara campis,
Ampla refert spolia, & spoliis exultat ademptis.
Jam Furiis captis, devicta Morte, gehennâ

Destructâ, Satanaq; omni cum robore fuso,
Ecce! redit Christus dias in luminis auras,
Cùm linquens croceum Tithoni manè cubile,
Expultrix noctis, venturo prævia soli,
Roscida puniceo Palantias ibat amictu,
Lustratura orbem; & nitido jam clarus Olympo
Surgebat Titan, regimenq; autorq; diei,
Lativago cunctas perfundens lumine terras.
Per tumulum lapide oclusum, mediumq; per agmen
Custodum victor (dictu mirabile) vadit.
Plausibus atq; sonis lætis reducem excipit illum
Aligerùm chorus, ætherii gens incola cœli:
Argutisq; sonis solventes guttura, dolci
Carmina voce dabant: resonabat cantibus æther,
Dum sanctos Christi gaudent memorare triumphos.
Christo imâ nigri inferni de sede reverso,
Dant concussa graves intra sua viscera motus
Fundamenta soli: scopuli rupesq; dehiscunt.
Descendit cœli de culmine flammeus ales,
Solem altum splendore, nives albedine vincens:
Quale tenebrosa per inania nocte coruscum
Emitat, & tremulo prorumpit lumine fulgur,
Discutiens claro cæcas fulgore tenebras:
Talis erat, talis tumuli de limine saxum
Accedens devolvebat, supraq; sedebat.
Diriguere metu custodes, mensq; repente
Excidit, atq; genas ex sanguis pallor obivit,
Pectoribusq; pavor micat, ossa tremoribus urgens:
Corde coit sanguis, perq; artus ingruit ingens
Horror: humi recubant, rapido ceu fulmine tacti.
Ut primùm ad sese redeunt, animumq; resumunt,
Membra solo relevant, urbisq; ad mœnia cursu

Festi-

Festinant propero, vulgantes acta per urbem,
Hæc ubi Pontificum Phariseorumq; corona
Comperuit, plebis primos totumq; Senatum
Cogunt, consiliumq; vocant, & munera magna
Militibus spondent, vulgi ut sermonibus aures
Ignari falsis fallant, dicantq; : Sepulcrò
Furtim à discipulis tenebrôsæ tempore noctis
Ablatum esse suis Christum, cum victa dedissent
Lumina fallaci, projecti membra, sopori.
Accipiunt ingens argenti pondus & auri
Custodes, verumq; tacent, falsumq; per urbem
Spargunt. Atq; ea vox hodie quoq; vera putatur
Judææ genti, totum quæ sparsa per orbem est.
Heu stolidas hominum mentes! heu pectora cæca!
Verè facta negant, manifestè ficta tuentur.
Heu! animi quorsum vos improbus error inertis
Abstulit, à plano per devia calle retorquens?

Interea sanctum preciosa unguenta gerentes
Fœmellæ Christi monumentum visere pergunt,
Quò cum ventum, oculo propiore tuentur, & ingens,
Quod formidarant, saxum tumulò esse revulsum
Agnoscut. Illæ dubiæ inter spemq; metumq;
Protinus intrantes vacuum subiêre sepulcrum,
Hic verò nitido juvenem fulgore decorum,
Cœlò delapsum, à dextris vidêre sedentem,
Quò visò, subitus muliebria pectora terror
Invadit, pavidaq; hærent, pressosq; cucurrit
Per sensus stupor, attonitos tremor occupat artus.
Angelus his animos dictis solatur, & inquit:
Ponite corde metum, tristes secludite curas,
O matres: Sanctum hic crucifixi corpus IESU
Quæritis. Is superas lucis redivivus in auras

Surre-

Surrexit tumulto. Celeres nunc ite, Petroq;
Discipulisq; aliis gratissima nuncia ferte.
Sic memorat: vacuoq; illæ rediēre sepulcro,
Verborum Christi memores, quibus ille solebat,
Quam subiturus erat, sociis prædicere mortem.
Conversæq; domum, referunt hæc omnia Christi
Undenis sociis, qui cum dicta ista piarum
Audierant matrum, ceu quando forsan anilis
Fabula narratur, mendacia verba putarunt.

O nisi suscepti jam meta statuta laboris
Adproperet, placidisq; advertere portibus optem
Proram jactatam ventis, & fluctibus actam:
Forfitan hic, victis quos Christus ab hostibus hymnos
Insonuit, canerem, validæq; epinicia dextræ,
Quasq; illi grates coelum, quas terra rependit.
Laude nec hac gracili contenta trophæa fuissent
Tanta mihi. Verum hæc aliis memoranda relinquam,
Exclusus spatio, & tardatus paupere venâ.
Nunc age Musarum campis exercita pubes,
Quanta sit utilitas, & quæ sint commoda, dicam:
Verum non longis verborum ambagibus utar,
Sed breviter tantum rem perstrinxisse juvabit.
Fando etenim quisnam vel saltem pacis adumbret
Infinita tuæ, Christe optime, commoda? quæ pax
Sera quidem: tandem tamen ærumnisq; malisq;
Pressum, expersq; opis, & curis mordacibus ægrum
Respexit mortale genus post multa virorum
Funera, respexit tamen, & te dante reversa est.
Hæc est illa dies, scelerum quæ terra nefandis
Sordibus ablata est, & quæ velut aucta benignis
Imbribus, immensi nulliusq; ore canendi
(O faustam festamq; diem, niveoq; lapillo

Signan.

Signandam!) meriti primos adspexit honores:
Quaq; iterum omne bonum cumulo tenus agmine facto
Ingruit, & vitæ irrupit melioris in ævum.
Antè humiles summi in terras de culmine cœli
Prospexit Deus, ut de tot modò millibus unum
Cerneret intactum scelerum contagè nefandâ,
Qui purâ coleret rerum pietate parentem,
Quem non impietas, nec pravi credulus error
Deceptum recto de tramite flexerit. Unam
Omnibus omnino esse viam deprendit; ad unum
Defecisse omnes, omnes ad turpia ferri
Comperit. Hinc savas irarum in pectore flammâs
Concipiens, cunctos vultu averfante repellit:
Respuit aure preces durâ: implorantibus omne
Denegat auxilium. Miseri terroribus acti,
Morbis vexati diris, crudoq; dolore
Confecti, mœrore animos fracti atq; labore,
Omnibus exhausti propè cladibus, omnium egeni,
Nec læsi implorare manum jam Numinis ausi,
Vindiceq; orbati, cæcas sub rupe latebras
Quærunt, atq; alti sese abdunt fornice saxi,
Dum fractos luctu, & morbis, seniove, sepulcri
Obscuro claudat mors illacrymabilis antro.
Nunc facilis lenisq; Deus sua lumina mundo
Infigit, ponensq; iram, veteresq; remittens
Noxas, effundit tales dio ore loquelas:
Integer integro reputabor, amicus amico:
Criminis expertem sentit me criminis experts,
Truxq; trucem: innocuo innocuum me præsto: bonoq;
Sum bonus. Accelerate omnes, cupidiq; venite,
Quos grave peccatum, mala vel quæcunq; fatigant:
Vos ego suscipiens verâ recreabo salute,

C

Vires

Vires restituum validas, opibusq; iuvabo
Æternis, quas nulla potest abolere vetustas.
Accelerate, inquam, primaq; ab origine mundi
Exstructas vobis sedes habitate beatas.
Offensas Austris tradam petulantibus: haud me,
Haud sceleris memorem vestri ulla redarguet ætas.
Vivo ego, vivo, nec ullius desidero casum,
Nec quenquam cupio tristi succumbere morti:
Verùm lethiferis vitiis absistere cunctos,
Et resipiscentes, super æthere vivere vitam
Perpetuam, mecumq; æterna luce fruisi,
Quà pia turba, poli regnis transcripta beatis,
Vescitur Ambrosiæ succos & Nectaris haustûs.
Fortè ego, fortè meos, tumidâ inflammatus ab ira,
Hactenus averti vultûs humana propago:
At momentò oculi quæ me non longiùs abdi-
Passa fuit, tantum miseratio præstet amorem,
Te mea ut æterno indulgentia destinet ævo,
Nec mihi dilectam sobolem rata deserat unquam
Gratia, nec rapido tradam ludibria vento
Fœdera, sed stabilis jus inviolabile pacti
Servem. Nunc jacet ira Dei, intolerabilis ira,
Ira, imò quam nos fas sustinuisse fuisset,
Ad tenebras trufos Stygis, irremeabilis Orci
In barathro: quà triste gelu, fœcundaq; pœnis
Claustra rigent, vinclisq; animæ luctantur & umbris,
Quà fremitus, quà sæva sonant noctesq; diesq;
Verbera, quà strident concussi frigore dentes.
Antè suas in nos vires exercuit atrox
Peccatum, atq; graves immittens mentibus ægris
Ærumnas, sævo mœrentia corda dolore
Perculit. Hinc Satanus, hominum infensissimus hostis,
Qui

Qui rabido nostram sitit invidus ore salutem,
Crimina chirographo nigrò munitus adauxit,
Et simul in pœnam stygios percensuit æstus.
Hinc vitæ dubios, septos mœrore, reosq;
Mortis, aquis graveolens Styx circumfedit avaris.
Hinc Mors nulli æqua, & miserandi oblita, tenaci
Compede vinxit opis cassos, & tincta tetendit
In miseros liventis spicula felle veneni.
Nemo ibi desertos curisq; ingentibus ægros
Solatus, blandis permulsi pectora dictis:
Nemo hostes potuit truculentos sistere: nemo
Spe conscendendi mentes erexit Olympi.
At nunc exitio eluctatum deserit orbem
Culpa salutiferæ sublata per arboris usum.
At nunc Tartarei furor & truculentia Ditis
Victa jacet, nulli posthac metuenda piorum.
At nunc sistit inops antiqui roboris undæ
Styx strepitum, rapidus flammis torrentibus amnis.
At nunc se latebris abdit Mors horrida visu,
Quæ tot ad interitum mortales antè trahebat,
Æquâ calce casas pulsans atq; atria celsa,
Non metuens ullum, nec cuiquam parcere docta:
Quam nihil argentum, rutili nec flava metalla
Auri, quam nil magnanimùm Mavortia facta
Heroum, quam nil immensi climata mundi,
Quam nihil egregiæ formæ concinna venustas,
Quam nil multiplicis præstans doctrina laboris,
Quam nihil ancipitis ferri violentia, quam nil
Eloquium, quam nil invictæ robora dextræ
Flectebant, homini quò curreret æquior ulli:
Nunc hæc, nunc cæcis antris latet icta, nec unquam
Metas præscriptas sibi transcurre, nec ullum

Lædere, nî Superis ipsis autoribus, audet.
Eversâ regnum miserabile Mortis opum vi
Jam potiore jacet vi pressum, & robore cassum.
Exfere teq; arcusq; tuos, Mors, exfere vires:
Funere victa jaces, Christi q; absumpta triumpho es.
O antiqua lues, Mors horrida, perfide Dæmon,
Orce niger, quidam vestris ex ossibus ultor
Exoriare, data ausurus damna atq; ruinas
Factas sarcire; aut (si non divina voluntas
Sic ferat) è vivis ausurus tollere quenquam.
A nobis in se genitoris transtulit iram
Christus, & infami suffixus in arbore mortem
Oppenit, nec non perfectis debita patri
Integer officiis solvit: læsumq; parentem
Placans, atq; luens nostræ contagia culpæ,
Esse iter æternæ docuit remeabile vitæ.
Mors, num porrò homini insultas? Fera tela reconde:
Horrificò vanum mortalibus injicis arcu
Terrorem, atq; in nos frustra tua spicula tendis.
Sceptiferos reges, populis terrisq; superbos
Vicisti: num vicisti Christum quoq;, quò vix
Toto terrarum orbe fuit contemptior ullus?
Vicisti volucris curru, rapidisq; caballis
Vectos: vicisti nè etiam, qui segnis aselli
Tergâ premens, sanctam Solymæ tendebat ad urbem?
Hic, hic est tua mors ô Mors: tute illius ægra
Imperium accipies, hujus tu jussa capeffes.
Victorem egregium atq; æterna laude ferendum!
Qui solus celebres domitis fufisq; triumphos
Hostibus instituit, nigriq; è faucibus Orci
Aurea stellantis populos ad sidera cœli
Abduxit secum. Tanto custode, cruentas;

Infi-

Insidias lethi nostræ pars optima vitæ
Effugiet. Picco vultum velamine tectus
Sol, prius exhibuit Christo lugubria signa:
Ingenuitq; ejus fatum miserata nefandum
Tellus: atq; suas in aquæ laxare meatum
Visa silex venas, portendereq; impia noctem
Secula postremam, & prædicere tristia quæque.
At nunc purpureo nitidum caput æquore tollit
Sol, & per cunctas diffundens candida terras
Lumina, torpentes luctu graviore medullas
Evocat in plausus, lætoq; cacumine montes
Subsiliunt, hilaresq; movent sua culmina colles:
Infremit & tellus Christi gavisa favore,
Quem non longa dies, non ætas finiet ulla.
Namq; DEI firmò quis nos ab amore revellet?
An gravis ærumna? an trepidans angustia? an ensis
Tristè minans? an dira fames? an sæva pericla?
An dubij casus? an mors crudelis? an atrox
Hostis? an ingentis nudatio casta favoris?
Hoc scio, nec fallax animum mihi decipit omen,
Quòd neq; trux lethum; nec dulcis dulcia vitæ
Tempora; nec sanctus, nitidò flammantis Olympi
Culmine delapsus, genius; nec triste barathrum;
Nec sublimis apex; nec vis arcana sacrarum
Ulla potestatum; nec res ventura, nec instans,
Nec virtute DEI lucis producta sub auras;
Separet à Christi, quò nos dignatur, amore,
Antè bono flexum de tramite crimen ob unum
Transiit in feros Jovæ vindicta nepotes.
Jam necis imperio redivivum numen ob unum
Effluit in feros clementia certa nepotes,
Et natos natorum, & qui nascentur ab illis.

Quamquam etenim saevis mors cassibus obruit ossa,
Ossa annis multis gravia, & jam proxima letho:
Illa tamen quondam rupta tellure resurgent
Viva, caputq; suum coeli super astra sequentur,
Cum veniet Domini lux illa novissima, magnis
Inclyta miraculis, magno spectanda triumpho,
Qua Christus iudex hominum rediturus ab alto
Cuilibet attribuet transactae praemia vitae.
Gaudia tunc metae finisque ignara replebunt
Os nostrum, & perpes nostram exultatio linguam:
Laticiaeq; comes tunc nobis obvius ibit
Lucis inexhaustae splendor, fulgore corusco
Certabunt nive niveo cum sidere vultus.
Tunc nostra a facie lacrymas absterget Jova:
Tunc tristes curae, gemitusq;, & luctus, & angor
Aeterno exilio mulctatus abibit in Austros.
Tunc quoq; flagrantis vehemens Hyperionis ardor,
Nec non lethalis violento Sirius aestu,
Linquet inaccessos, coeli quos contegit umbra.
Tunc nullum premet agra fames, vacui incola ventris:
Nec cuiquam arentes uret sitis arida fauces:
Tunc vivo dulces unde de fonte bibentur:
Vescemurq; alti rutilo super aethere coeli
Ambrosiae succos & odori Nectaris haustus.

Hunc igitur quotquot coetum celebratis amœnum,
Laticiam perfusi alta, & spe pectora fulti,
Exultate animis; largos diffundite vultus;
Laticiaeq; novae date signa, & tollite plausus:
Verba sonate bona, & communia júbila vestris.
Illustrate sonis: festae celebrate diei
Tempora: & aeterna tribuentes munera laudis,
Pectore inoblito Christo persolvite grates.

Sic

Sic felix tellus, sic vobis rideat æther
Blandiôr, & dulcis pernicipibus advolet alis
Pax, Astræa, fides, donatrix gratia cœli.

Ad

Juvenem eleganter doctum,

Dn. HENRICUM BEZAM,
Wernigerodensem, Cheruscum, &c. Conci-
bium suum suavissimum,

Epigramma.

Quid dubitas teneros Musarum expromere foetus,
Tentare & fama gaudia prima tua?
Sinon Mantois resonant æquanda Cæmenis,
Non indocta tamen, non triviale sonant.
Hos Pietas versûs, faciles comuntq; lepores:
Que facere ad laudem plus, rogo BEZA, queant?

AUGUSTUS BUCHNER,
Poët. Prof. publ.

C 4

Quis

Quis novus ergo hodie conterruit ales Olympum?
Fallor, an est vates fontis ab amne sacri?
Doctifonâ cecinit surgentis voce triumphum,
Christi, qui Satanam vicit & antra necis.
Jamq; triumphanti gratatur blandula Christo
Natura: & vates fas siluisse pios?
Altera cura fuit vatum, præconia Regum;
Sed Superûm laudes dicere, prima fuit.
Munera jam speras? Dare quæ consuevit Jova,
Et sperare eadem munera BEZA potes.

φιλικὰ καὶ συσιλιακὰ χάριν faciebat

M. DANIEL Kaderecht / Dram-
burgo Marchicus. P. L.

Ingenii laus est, tenuisse fideliter artes:
Sed major, sacris mente vacasse simul.
Ergo, HENRICE, canens Christi tua Musa triumphum,
Ingenii vires non sine laude colis.
Pergas, sic pietas, artis cultura vigebit,
Sic patriæ carus, gratus erisq; Deo.

Coniuncti & Amico suo fac.

M. URBANUS BOETZO, Dresdens.
SS. Theolog. Studiosus,

Quem

Quem bellum video viri docentem?
Quem nunc percipio trophæa dantem?
Victorem audio cœlicum canentem
Tene, HENRICE meo benigne cordi?
Rem pulcram facis atq; laude dignam,
Rem claram, celebriq; laude dignam.
Nam Christi meritas referre laudes
Eho quis fugiat piorum? Homullos
Purgavit roseo suo hic cruore:
Insigni hic tumuli locum triumpho
Reliquit, Satanam, malamq; Mortem,
Et pestem à populo profundum ad Orcum,
Trudit victor: hic in locis reponit
Optatis animas ovatione.
Hunc tecum celebrant homunciones:
Huic tecum meritos ferunt honores
Semper Christiadae, dicantq; grates.
Sed tu præ reliquis pio timore
Candescens decus altius reportas:
Victoris quia publicus resurgis
Cantator, quia nunc referre palmam
Ordirisq; Dei metro eleganti.
Ergo quam referunt viriq; laudem
Et docti juvenes, resume latus,
Nec spernas, meritò tuus quod addit
Hic Damon cupidoq; corde votum:
Hem crescat, vigeat vigor benigni,
HENRICE, ingenii tui, altiora
Deinceps quæ reputas ut adsequaris.

Honoris & amoris ergò Contubernali & Com-
mensali suavissimo faciebat
BALTHASAR MARSCHNER, Schlucenenfis.

Quis numerare potest humanae crimina gentis,
Quae Phlegethontae flumine digna stygis?
Quae bona terrigenum genitor primævus habebat,
Imperio flectens cuncta animata suo!
Fœminæ at illecebris captus, suasuq; colubri,
Heu Deus esse cupit, qui fuit antè lutum!
Totius incola erat terræ, & dominator Eoi
Horti, quem liquidis unda rigabat aquis,
Si qua fames aut orta sitis, præbebat amœnum
Sylva cibum, dulce & nectar habebat aqua.
Mox tamen, ut vetitâ decerpit ab arbore fructum,
Exul, egenus, inops quærit in orbe casam.
Dumq; alimenta parat, largis sudoribus artûs
Distillant, nec deest nocte dieq; labor.
Hæc sunt in cunctos mala derivata, fatorq;
Primus causa necis suppliciiq; fuit.
Sed pater æthereus sortem miseratus acerbam
Terrigenum, gnatum mittit ab arce poli:
Atq; illum dictis compellans talibus, inquit:
Vade, reduc, verò tramite quicquid abit.
Moriger ille patris summi mandata capessens,
Corporis humani copulat ossa sibi:
Oppetit infamem, suffixus ab arbore, mortem,
Et commissa suo nostra cruore luit.
Hostibus hinc domitis redivivus surgit in auras,
Ad Ditis ponens clara trophæa domum.
En jam everfa jacent squalentia regna Barathri,
Atque patet cœli janua clausa prius.
Inde piè exclamans Ecclesia sancta triumphat,
Ampla Redemptoris cum benefacta canit:
Dic, Mors sæva, ubi nunc tua magna potentia? Averne,
Pristinus aut cessit quò furor iste tuus?

Vis

Vis labat Inferni tristis: Mors dira perempta est:
Victori cedunt cuncta subacta DEO.
Hos tu dum culto celebras, HENRICE, triumphos
Carminē, te dignam rem facis, atq; DEO.
Hoc etenim pietas & CHRISTI iussa requirunt,
Qui cœnam instituens hæc memorare jubet.
Perge ita, &, Eusebie quâ ducit, dirige gressum,
Sperans à summo præmia digna DEO.

*Amoris & honoris ergo συνολικῶς καὶ πα-
τριώτικῶς longè suavissimo f.*

JACOBUS KLINGSPOR Werni-
gerodensis, Bruçterano - Che-
ruscus.

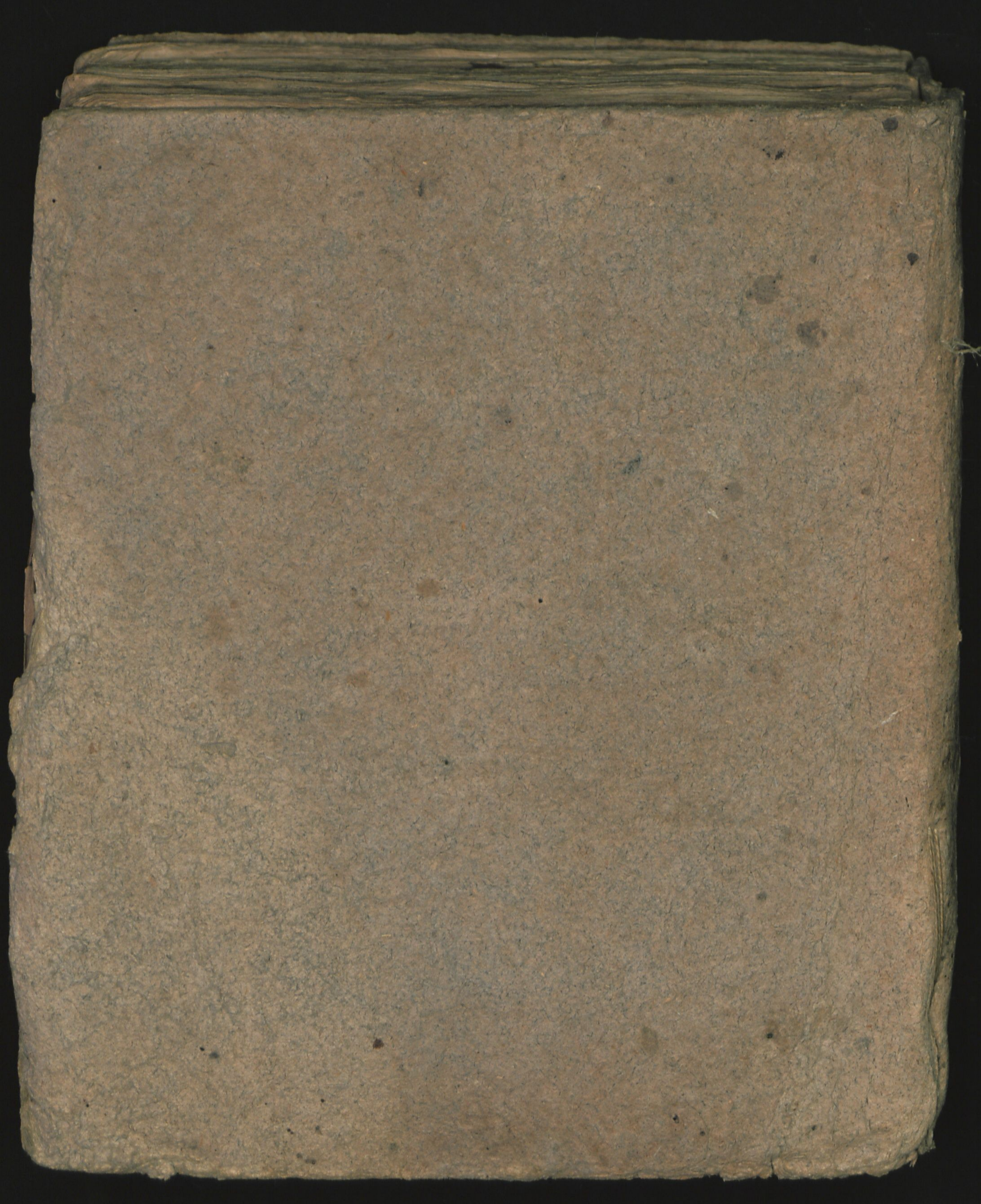
FINIS.

4/c 37

VD17

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

Farbkarte #13

48
28.
MPHUS

RISTI,

Hoc est,

salutifera & glo-

ratione Servatoris atque

oris nostri J E S U I

CHRISTI,

riptum, & VViteberga fe-

atos in auditorio Collegii

ublicè recitatum.

ab

BEZA, VVernige-

o, Philosophiæ & LL.

tudiofo.

ti per Christum mundi

CXXIII.

[*][*][*]

Vericulos hor, hoc

Sperare) o part

Et mihi fautores eritis, certis

NIS GORMANNI.